

BÀI TẬP TỰ LUẬN ÔN TẬP SINH VẬT VÀ MÔI TRƯỜNG

SINH HỌC 9 NĂM 2020

Câu 1: Môi trường là gì? Có mấy loại môi trường?

a. Môi trường: Là nơi sinh sống của sinh vật, bao gồm tất cả những gì bao quanh SV, có tác động trực tiếp hoặc gián tiếp lên sự sống, phát triển, sinh sản của sinh vật.

b. Phân loại: Có 4 loại môi trường chủ yếu :

- + Môi trường nước.
- + Môi trường trên mặt đất, không khí.
- + Môi trường trong đất.
- + Môi trường sinh vật.

Câu 2: Trình bày các nhân tố sinh thái của môi trường? Giới hạn sinh thái là gì? Hãy vẽ sơ đồ giới hạn sinh thái của cá rô phi ở Việt Nam?

a. Nhân tố sinh thái: Là các yếu tố của MT tác động lên đời sống của sinh vật

- Nhân tố vô sinh:

- + Khí hậu gồm: nhiệt độ, ánh sáng, gió...
- + Nước: Nước ngọt, mặn, lợ...
- + Địa hình: Thổ nhưỡng, độ cao, loại đất...

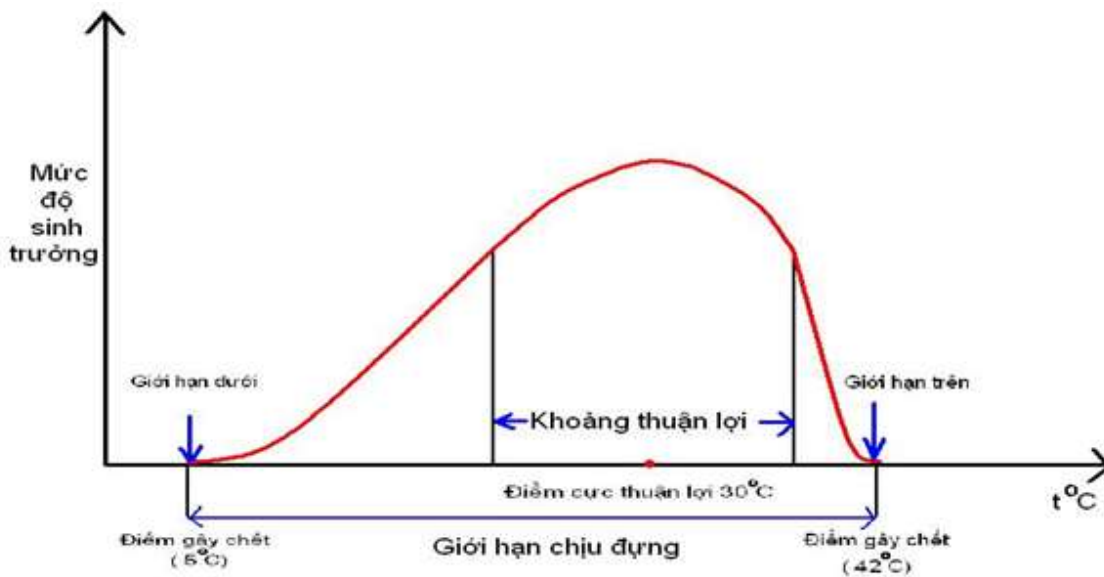
- Nhân tố hữu sinh:

- + Nhân tố sinh vật: Các vi sinh vật, nấm, thực vật, động vật.
- + Nhân tố con người:
 - Tác động tích cực: Cải tạo, nuôi trồng, lai ghép, bảo vệ...
 - Tác động tiêu cực: Săn bắn, đốt phá, khai thác ...

NX: Các nhân tố sinh thái tác động lên sinh vật thay đổi theo từng môi trường và thời gian, ảnh hưởng của các NTST tới SV tùy thuộc vào mức độ tác động của chúng.

b. Giới hạn sinh thái: Là giới hạn chịu đựng của cơ thể sinh vật đối với 1 nhân tố sinh thái nhất định, nằm ngoài giới hạn này, sinh vật sẽ yếu dần và chết..

c. Vẽ sơ đồ: Ví dụ: Giới hạn chịu đựng về nhiệt độ của cá rô phi ở Việt Nam.

Câu 3: Các nhân tố sinh thái ảnh hưởng lên sinh vật như thế nào?

a. Ảnh hưởng ánh sáng lên đời sống sinh vật :

* Ảnh hưởng ánh sáng lên đời sống thực vật:

- Ánh sáng ảnh hưởng tới hình thái (của cây, lá cây) và hoạt động sinh lí của thực vật như quang hợp, hô hấp, hút nước của cây. Cây có tính hướng sáng.

+ Nhóm cây ưa sáng: Gồm những cây sống nơi quang đãng: Lúa, mè, sắn...

+ Nhóm cây ưa bóng: Gồm những cây sống nơi ánh sáng yếu, dưới tán cây khác: Lá lốt, vụn niên thanh, rau má...

* Ảnh hưởng ánh sáng lên đời sống động vật:

- Ánh sáng ảnh hưởng tới đời sống của ĐV, giúp ĐV nhận biết các vật và định hướng di chuyển trong không gian,

- Ánh sáng ảnh hưởng tới hoạt động của động vật: sinh trưởng, phát triển và sinh sản.

+ Nhóm động vật ưa sáng: Gồm những động vật hoạt động ban ngày : Trâu, bò, dê, cừu...

+ Nhóm động vật ưa tối: Gồm những động vật hoạt động về ban đêm, sống trong hang, hốc: Dơi, chồn, cáo, sóc...

b. Ảnh hưởng nhiệt độ lên đời sống sinh vật :

- Nhiệt độ môi trường ảnh hưởng tới hình thái, hoạt động sinh lí của sinh vật.

- Hình thành nhóm sinh vật.

+ Sinh vật biến nhiệt: Có nhiệt độ cơ thể phụ thuộc vào nhiệt độ môi trường: Vi sinh vật, nấm, thực vật, động vật không xương sống, cá, lưỡng cư và bò sát.

+ Sinh vật hằng nhiệt: Nhiệt độ cơ thể không phụ thuộc vào nhiệt độ môi trường: Chim, thú và người.

c. Ảnh hưởng độ ẩm lên đời sống sinh vật:

- Độ ẩm không khí và đất ảnh hưởng tới đời sống SV. ĐV và TV mang các đặc điểm sinh thái thích nghi với môi trường sống có độ ẩm khác nhau.

- Hình thành các nhóm sinh vật :

+ Thực vật:

- Nhóm ưa ẩm (lúa nước, dương xỉ...).
- Nhóm chịu hạn (xương rồng, thông...).

+ Động vật:

- Nhóm ưa ẩm (ếch nhái, mọt ẩm, ốc sên ...).
- Nhóm ưa khô (lạc đà, tắc kè ...).

Câu 4 : Hãy nêu và cho ví dụ về các mối quan hệ cùng loài và khác loài ? Lấy ví dụ ?

a. Quan hệ khác loài:

Quan hệ		Đặc điểm	Ví dụ
Hỗ trợ	Cộng sinh	Sự hợp tác cùng có lợi giữa các loài sinh vật.	Cộng sinh giữa hải quỳ và tôm ở nhòr . Cộng sinh giữa tảo và nấm.
	Hội sinh	Sự hợp tác giữa 2 loài SV, trong đó 1 bên có lợi còn bên kia không có lợi và cũng không có hại.	Cá ép bám vào rùa biển, nhờ đó cá được đưa đi xa Địa y sống bám trên cành cây.
Đối địch	Cạnh tranh	Các SV khác loài tranh giành nhau thức ăn, nơi ở và các điều kiện sống khác của môi trường. Các loài kìm hãm sự phát triển của nhau.	Dê, bò tranh nhau ăn cỏ trên cùng một cánh đồng.
	Kí sinh, nửa kí sinh	SV sống nhờ trên cơ thể của SV khác, lấy các chất dinh dưỡng, máu...từ SV đó.	Giun sán kí sinh trong ruột người, ve, bét sống bám trên da trâu, bò.
	SV ăn SV khác	Gồm các trường hợp: động vật ăn thịt con mồi, động vật ăn thực vật, thực vật bắt sâu bọ.	Hổ ăn nai, bò ăn cỏ, cây nắp ấm bắt côn trùng.

b. Quan hệ cùng loài :

- **Hỗ trợ:** Các sinh vật cùng loài sống tụ tập bên nhau thành nhóm tại nơi có diện tích hoặc thể tích hợp lí, chúng sẽ hỗ trợ nhau chống đỡ với những điều kiện bất lợi của môi trường, bảo vệ nhau tốt hơn.

VD: Quần thể rừng thông có tác dụng chống đỡ ngã khi có gió bão.

VD: Quần thể bò rừng sống thành bầy đàn có khả năng chống lại kẻ thù tốt hơn, hỗ trợ nhau tìm được nguồn thức ăn.

- **Cạnh tranh**: Các sinh vật cùng loài tranh giành nhau thức ăn, nơi ở, bạn tình, ánh sáng... khi gặp điều kiện bất lợi (mật độ cá thể tăng cao, thiếu thức ăn, nơi ở...).

Ví dụ:

- Các cây lúa trong ruộng lúa tranh nhau hút nước và muối khoáng từ đất.
- Đàn lợn tranh nhau thức ăn, chỗ ngủ...

Nếu sự cạnh tranh quá gay gắt, một số cá thể tách ra khỏi nhóm. Đó là sự cách li làm giảm bớt sự cạnh tranh, hạn chế sự gia tăng số lượng cá thể và sự cạn kiệt nguồn thức ăn trong vùng.

-----HẾT-----

Vững vàng nền tảng, Khai sáng tương lai

Website HOC247 cung cấp một môi trường học trực tuyến sinh động, nhiều tiện ích thông minh, nội dung bài giảng được biên soạn công phu và giảng dạy bởi những giáo viên nhiều năm kinh nghiệm, giỏi về kiến thức chuyên môn lẫn kỹ năng sư phạm đến từ các trường Đại học và các trường chuyên danh tiếng.

[Luyện Thi Online](#)

Học mọi lúc, mọi nơi, mọi thiết bị – Tiết kiệm 90%

Luyện thi ĐH, THPT QG: Đội ngũ GV Giỏi, Kinh nghiệm từ các Trường ĐH và THPT danh tiếng xây dựng các khóa luyện thi THPTQG các môn: Toán, Ngữ Văn, Tiếng Anh, Vật Lý, Hóa Học và Sinh Học.

Luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán: Ôn thi HSG lớp 9 và luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán các trường PTNK, Chuyên HCM (LHP-TĐN-NTH-GĐ), Chuyên Phan Bội Châu Nghệ An và các trường Chuyên khác cùng TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Trịnh Thanh Đèo và Thầy Nguyễn Đức Tấn.

[Khoá Học Nâng Cao và HSG](#)

Học Toán Online cùng Chuyên Gia

Toán Nâng Cao THCS: Cung cấp chương trình Toán Nâng Cao, Toán Chuyên dành cho các em HS THCS lớp 6, 7, 8, 9 yêu thích môn Toán phát triển tư duy, nâng cao thành tích học tập ở trường và đạt điểm tốt ở các kỳ thi HSG.

Bồi dưỡng HSG Toán: Bồi dưỡng 5 phân môn Đại Số, Số Học, Giải Tích, Hình Học và Tổ Hợp dành cho học sinh các khối lớp 10, 11, 12. Đội ngũ Giảng Viên giàu kinh nghiệm: TS. Lê Bá Khánh Trình, TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Lưu Bá Thắng, Thầy Lê Phúc Lữ, Thầy Võ Quốc Bá Cẩn cùng đội HLV đạt thành tích cao HSG Quốc Gia.

[Kênh học tập miễn phí](#)

HOC247 NET cộng đồng học tập miễn phí
HOC247 TV kênh Video bài giảng miễn phí

HOC247 NET: Website học miễn phí các bài học theo chương trình SGK từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn học với nội dung bài giảng chi tiết, sửa bài tập SGK, luyện tập trắc nghiệm miễn phí, kho tư liệu tham khảo phong phú và cộng đồng hỏi đáp sôi động nhất.

HOC247 TV: Kênh Youtube cung cấp các Video bài giảng, chuyên đề, ôn tập, sửa bài tập, sửa đề thi miễn phí từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn Toán- Lý - Hoá, Sinh- Sử - Địa, Ngữ Văn, Tin Học và Tiếng Anh.